

פסיכופתולוגיה (286.4814)

מרצה: ד"ר רוני אלרן-ברק

שעת קבלה: לפי תיאום מראש

מייל: roniebarak@gmail.com

תיאור הקורס ומטרותיו:

קורס מבוא בפסיכולוגיה אב-נורמאלית. במסגרתו יכיר הסטודנט מושגי יסוד בפסיכופתולוגיה תוך התבססות על המהדורה החמישית של ה DSM (DSM-V). במסגרת הקורס יוצגו תיאור פנומנולוגי והבנה אטיולוגית של הפרעות פסיכיאטריות מרכזיות כגון – סכיזופרניה, הפרעות חרדה, הפרעות מצב רוח, הפרעות אישיות. ההוראה בשיעור מבוססת על קריאה מקדימה ועל צפייה בסרטים.

חובות הקורס:

<p>תלמיד אשר לא ישתתף בכל השעורים בקורס לא יוכל לקבל ציון במידה והשעורים יתקיימו בזום:</p> <p>1. חובה על הסטודנטים להיות עם מצלמה פתוחה במשך כל השיעור.</p> <p>2. אי פתיחת מצלמה או סגירת מצלמה למשך חלק מהשיעור תחשב כהיעדרות.</p> <p>במידה והשעורים יתקיימו באופן פרונטלי:</p> <p>יציאה מוקדם משיעור, או הגעה באיחור משמעותי (יותר מ-5 דקות) נחשבים כחיסור.</p>		<p>נוכחות חובה</p>
<p>השתתפות פעילה בשיעור - מענה על שאלות של המרצה בזמן השיעור והצגת שאלות על החומר הנלמד - (10% מהציון).</p>	<p>10%</p>	<p>השתתפות פעילה בשיעור</p>

<p>יש לכתוב תיאור מקרה קצר (עד 500 מילים) של מטופל או אדם אותו אתם מכירים (לדוגמה קרוב משפחה, חבר) הסובל מבעיה נפשית כלשהי (דיכאון, חרדה, מאניה דפרסיה, סכיזופרניה, התמכרות, פוסט טראומה, וכו'). יש להסתיר פרטים מזהים ולהקריא את תיאור המקרה בפני הכיתה בצירוף שאלה למחשבה (לדוגמה- שאלה אבחנתית). יש להגיש את תיאור המקרה למרצה לאחר ההצגה בכיתה. יש לקבוע תאריך למטלה בתאום עם המרצה.</p>		<p>הצגת מקרה – רלוונטי רק עבור סטודנטיות להן יש מטופלים</p>
<p>בסיום כל שיעור תינתן מטלה.</p> <p>חלק מהמטלות ינתנו באמצעות שאלות פתוחות וחלק מהמטלות ינתנו באמצעות יומן צפיה - יש לצפות בסרט (רשימה מצורפת בהמשך) ולאחר מכן לרשום עד 500 מילים המהוות יומן צפיה – מה הם הדברים המרכזיים אותם למדת מהסרט בנושא של פסיכופתולוגיה.</p>	20%	<p>מטלות בית</p>
<p>יתקיים מבחן מסכם (אמריקאי) על כל מה שנלמד בכיתה ועל עמודים נבחרים מהספר "פסיכופתולוגיה והחיים המודרניים" (בהוצאת האוניברסיטה הפתוחה). רשימה מדויקת של העמודים תימסר במהלך הקורס.</p>	70%	<p>מבחן מסכם</p>

- הסילבוס הרצ"ב הוא נקודת הפתיחה לקורס. יתכנו שינויים ותוספות בהתאם להתקדמות וצרכי הכיתה.
- יש לבדוק במהלך הסמסטר את אתר המודל בו ימסרו הודעות ועדכונים.
- בקורס זה אין אפשרות להגיש סמינריון.

ספרי לימוד מרכזי:

- קרטון, ר., בוצ'ר, ג'., ומינקה, ס. (1998). פסיכופתולוגיה והחיים המודרניים. הוצאת האוניברסיטה הפתוחה: תל-אביב

סרטים לצפייה:

1. גם כשעני פקוחות, הסרט המלא, בימוי: אופיר טריינין (YouTube)

✓ יש לצפות בסרט ולהגיב אליו עד שיעור 3.

2. כדור האושר, בימוי: טליה פלד קנין (ערוץ 10)

בית הספר לבריאות הציבור • School of Public Health • مدرسة صحة الجمهور

✓ יש לצפות בסרט ולהגיב אליו עד שיעור 6.

3. לחתוך את הכאב, סיפורו הלא יאמן של מתן ברמן, סרטם של יונתן ניר וצפיר גלמן (רשת)

✓ יש לצפות בסרט ולהגיב אליו עד שיעור 9.

4. פנים אמתיות, הזהויות של תהילה, בימוי: יעל דן (ערוץ 10)

✓ יש לצפות בסרט ולהגיב אליו עד שיעור 12.

ספרי לימוד נוספים:

- American Psychiatric Association. (2013). Diagnostic and statistical manual of mental disorders: DSM-5. Washington, D.C.: American Psychiatric Association.
- א.אליצור, ש.טיאנו, ח.מוניץ, מ.נוימן. פרקים נבחרים בפסיכיאטריה, מהדורה חמישית 2010, דיונון.
- הסיווג והאבחון הפסיכיאטרי לפי ארגון הבריאות העולמי, ICD-10, 2002 דיונון.
- יובל, י. (2001). סערת נפש. הוצאת קשת: תל-אביב.
- שוורצמן, א. (2007). רופא לבן, אלים שחורים. הוצאת א.ניר: תל-אביב.

מאמרים נוספים (יתכנו שינויים ותוספות במאמרים אלו בהתאם להתקדמות וצרכי הכיתה)

הפרעות חרדה	
Kessler, R. C., Petukhova, M., Sampson, N. A. et al. (2012). Twelve-month and lifetime prevalence and lifetime morbid risk of anxiety and mood disorders in the United States. <i>International Journal of Methods in Psychiatric Research</i> , 21(3), 169-184.	
הפרעת דחק אקוטית והפרעה בתר חבלתית	
Bryant, R. A., Friedman, M. J., Spiegel, D. et al. (2011). A review of acute stress disorder in DSM-5. <i>Depression and Anxiety</i> , 28, 802-817.	

Friedman, M. J., Resick, P. A., Bryant, R. A., et al. (2011). Classification of trauma and stressor-related disorders in DSM-5. <i>Depression and Anxiety</i> , 28, 737-749.	
הפרעות מצב רוח והפרעת התגלות	
Murphy, J. A. & Byrne, G. (2012). Prevalence and correlates of the proposed DSM-5 diagnosis of Chronic Depressive Disorder. <i>Journal of Affective Disorders</i> , 139, 172-180.	
Strain, J. J. & Friedman, J. (2011). Considering adjustment disorder as stress response syndrome for DSM-5. <i>Depression and Anxiety</i> , 28, 818-823.	
(Dissociative Disorder) הפרעות דיסוציאטיביות	
זומר, א. להיות או להיות: טראומת ילדות והפרעות ניתוק, ע' 164-194.	
Carlson, E. B., Dalenberg, C., & McDade-Montez, E. (2012). Dissociation in posttraumatic stress disorder part I: Definitions and review of research. <i>Psychological Trauma: Theory, Practice, and Policy</i> , 4(5), 479-489.	
Dalenberg, C. & Carlson, E. B. (2012). Dissociation in posttraumatic stress disorder part II: How theoretical models fit the empirical evidence and recommendations for modifying the diagnostic criteria for PTSD. <i>Psychological Trauma: Theory, Practice, and Policy</i> , 5, 1-9.	
הפרעות אישיות: הפרעת אישיות גבולית, הפרעת אישיות נארקיסיסטית, הפרעות אישיות סכיזואידית, הימנעותי והיסטוריונית	
Wright, A. G., Pincus, A. L., Hopwood, C. J., et al. (2012). An Interpersonal Analysis of Pathological Personality Traits in DSM-5. <i>Assessment</i> , 19(3) 263–275.	
דיכאון	
Robinson, J., Cox, G., Malone, A., Williamson, M., Baldwin, G., Fletcher. K., & O'Brien, M. (2013). A systematic review of school-based interventions aimed at preventing, treating,	

and responding to suicide-related behavior in young people. *Crisis: The journal of crisis intervention and suicide prevention*, V. 34(3), 164-182.

הפרעה דו קוטבית

Mikita, N. & Stringaris, A. (2013). Mood dysregulation. *European child & adolescent psychiatry*, V. 22(1), 11-16.

סטודנט/ית יקר/ה,

- אם יש לך לקות למידה או מוגבלות/בעיה רפואית שעשויה להשפיע על לימודיך, ושבגינה את/ה זקוק/ה להתאמות אנא פנה/י לדיקנאט הסטודנטים למדור נגישות ולקויות למידה: דואל LDA@univ.haifa.ac.il טל: 8249265-04
- לאבחון והתאמות בגין לקות למידה ו/או הפרעת קשב יש לפנות ליה"ל: דואל mhait@univ.haifa.ac.il טל: 8249022-04
- אם יש ברשותך מכתב התאמות מהאוניברסיטה ואת/ה זקוק/ה להנגשה בקורס אנא פנה/י אליי בשעות הקבלה או במייל בסמוך לתחילת הקורס